

drzni feničanski trgovci in mornarji, ki so si upali prodreti na svojih ladjah ob obalah Sredozemskega morja deleč na zapad ter so prepluli celo Gibraltarsko ožino. Nasledili so jih Grki, pozneje pa Rimljani. V srednjem veku so znani kot prvi raziskovalci Normani, ki so najbrž odkrili tudi Ameriko. Na Grönlandiji, velikem otoku na skrajnem severu, kjer gospoduje večer sneg in led, so imeli celo svoje naselbine. Normane je gnala pri njegovih potovanjih v tuje dežele želja po plenu in ropu. Zelja po osvojevanju in plenu ter razširjenju trgovskih zvez je bila povod tudi k najslavnejšim odkritjem človeštva, katera so izvršili Spanci in Portugalci — odkritje pota po morju krog Afrike v Indijo in odkritje Amerike po Kolumbu. Poznejša važna odkritja so izvršili največ Angleži, ki so odkrili Avstralijo in številne, do takrat neznane otoke.

V moderni dobi, v novem veku, so bili vsi deli zemlje več ali manj znani; največ preglavic sta delala še severni in južni tečaj. Kakor je znano, je naša zemlja okrogla ter se vrti okrog svoje osi. Kot vsako vrteče telo ima tudi zemlja svoje tečaje, seveda le namišljene, ne pa take kot pri strojih in ta dva tečaja sta zavita v neprodiren led. Okrog južnega in severnega tečaja se razgrinjajo na tisoče kilometrov nepregledne snežene in ledene planjave, katere obseva severno sonce, ki ne zaide pol leta. V drugi polovici leta, ko sonce zaide, pa vlada na tečajih somrak, katerega slabo razsvetljuje severni ali južni sij.

Severni tečaj je prvi tvoril cilj neustrašenih raziskovalcev, ki se niso bali nobenih žrtv. Neštevilno raznih znanstvenih ekspedicij ali pohodov so poslane razne države, da preiščejo te doslej neznane kraje. Ekspedicije so tvorili nekateri pogumni učenjaki in pa prebivalci na skrajnih mejah, kjer še živi človeški rod v snegu in ledu, takozvani Eskimi. Ekspedicija je z ladjo priplula do točke, kjer ji je led zaprl nadaljnjo pot. Od tu so se raziskovalci odpravili na pot peš, vozeč s seboj na saneh, v katere so bili vpreženi psi, zaloge živeža in druge potrebščine. Prekoračili so na ta način na tisoče kilometrov ter se tudi tečaju precej približali. Viharji, bolezen in lakota so jih po navadi prisilile na odhod. V sled pomanjkanja živeža so bili navezani na lov, v skrajni sili so se pa spravili tudi nad vprežne pse. Dostikrat taka ekspedicija ni dosegla več svojega izhodišča, temveč je v snegu in ledu žalostno končala. Ker so raziskovalci po neštevilnih poskusih in žrtvah uvideli, da je severni tečaj nemogoče doseči, so se obrnili na jug in leta 1911 se je posrečilo pogumnemu Norvežanu Roaldu Amundsenu dospeti na cilj — odkril je južni tečaj.

Amundsen je spoznal, da severnega tečaja ni mogoče odkriti na način, kakor so poskušali dosedanj raziskovalci. Moderna tehnika je danes letalstvo spravilo že tako visoko, da se mu je zdel polet v aeroplanu na tečaj še najbolj prikladen za odkritje te neznane točke. Po zračni poti dospeti na tečaj, to ni nobena novost. Leta 1892 je poskušal švedski zrakoplovec Andree v spremstvu svojega prijatelja poleteti na tečaj v navadnem balonu, ki se ni da lyoditi. Na skrajni severni točki, do koder lahko dosepejo ladje, na otoku Spitzbergen, se je dvignil v zrak in odplul proti severu. Njegov drzni polet se mu ni posrečil — izgubila se je vsaka sled za njim in sigurno je našel žalostno smrt v ledenem viharju. Amundsen je imel neprimerno lažjo nalogo kot Andree. Moderna letala so preletela že mnogo daljše proge, kot je pot od Spitzbergov do tečaja in nazaj, ki znaša nekaj nad 2800 km. To razdaljo današnja moderna letala preletijo v 15 urah in še preje.

Svoj polet je pričel Amundsen pripravljati že lansko leto. S pomočjo nekega bogatega Amerikanca in s podporo svoje domovine Norveške je spravil skupaj sredstva za zgraditev dveh letal, ki sta napravljena po posebnih načrtih, tako da sta sposobni dvigniti se v zrak in pa pristati na ledu, vodi ali snegu. V njih se nahaja prostor za potnike, ki se da kuriti s posebnim aparatom, ki greje tudi vodo in olje pri motorju, da ne zamrzne; nadalje razne znanstvene aparate, potrebne za raziskovanje, zalogo živil za 30 dni, orožje itd. Letala vzamejo s seboj tudi dovolj bencina in olja za pot, ki jo morajo premeriti.

Aprila meseca letos se je Amundsen vkrcal z letali na dve ladji, ki sta odpluli proti Spitzbergom. Tu so letali izložili in ju preizkusili v več poletih. Sredi maja meseca se je Amundsen pripravil na glavni polet. Letali so oskrbeli s gorivom in zalogo živeža za 30 dni, za slučaj, da bi se zgodila nesreča ter bi se morali potniki vrnati peš. Dne 15. maja sta se letali dvignili na polet proti tečaju. V vsakem letalu sta se nahajala dva pilota in en mehanik. Ko sta letali izginili v meglenem zraku v smeri proti tečaju, se je prestela vsaka sled za letalci. Dosedaj se še niso vrnili, nobenega glasu ni o njihovi usodi in mogoče, da jih je zadela usoda, kakor nekoč Andree-ja. Silovit vihar je letali razbil, ali pa vrigel ob tla, in letalci so mogoče že mrtvi, ali pa se vračajo nazaj peš. Za pot, katero so preleteli v letalu v nekaj urah, bodo rabili nazaj mogoče cele mesece. Ob izhodišču njihovega poleta ju čakata ladj »Frame« in »Hobby« in dnevno javljata radovednemu svetu, ki se za usodo pogumnih letalcev izredno zanima, da še dosedaj ni nobenega sledu o njih.

Dopisi.

Bistrica pri Rušah. Prostovoljno gasilno društvo priredi dne 28. junija vrtno veselico pri gosp. Ljudevitu Rottner v Bistrici. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo cevi, se že danes uljudno prosi za obilni obisk.

Sv. Martin pri Vurbergu. Pri nas smo postali v zadnjem času sila imenitni, kakor čitamo po umazani »Domovini« in v brezverskem »Taboru.« Neki gospod, silno izobražen dopisnik, hvali Jautu in njegovo narodnjaštvo. Ha-ha-ha, narodnjaštvo avstrijskega financarja pa tako, da je veselje! Dopisnik se zaletava kakor mlad kosec v

plot v g. R., ker ne pleše po taktu napredne atekove lajne in obsoja brezvestno blatenje naših poštenih Smartinčarjev po naprednem orjunskega časopisju. Gospodje okrog ankovote zelene mize, mi smo na g. R. ponosni in želimo ga še mnogokrat na naših prireditvah in slovesnostih videti. Mislimo, da naši možje in mladeniči ne bodo hodili k Kostajnsku po povelja in se ne bodo ozirali na razne privandrance. H koncu poldruga stolpiča vezanja otrobov v »Domovini« še javka gospod nad dopisnikom »Slovenskega Gospodarja«, vemo, da ste že prekleli urednika ter našega dopisnika na dno pekla, pa vse za stonj, naprednjaki še do danes niso pogruntali krtače od Sv. Martina in je ne bodo. »Slovenski Gospodar« bode še večkrat povedal kako bridko resnico tistim, kateri živijo na račun naših žuljev!

Sv. Benedikt v Sl. g. Kakor zadnjih šest let, se tudi letos vrši v naši romarski cerkvi Sv. Treh kraljev v dostojno proslavo praznika božjega Srca slovesna tridnevna in sicer v četrtek, v petek in v soboto, dne 18., 19. in 20. junija. Vsak dan bodo dve pridigi, na praznik Srca Jezusovega pa tri. Zaključila se bo tridnevna s ponočnim čiščenjem presv. Rešnjega Telesa v soboto zvečer do nedelje zjutraj ter s slovesno procesijo sv. Rešnjega Telesa s kipom božjega Srca pri pozni službi božji v ne-Maribora. Vabljeni poleg domačih tudi častilci in častilke božjega Srca iz bližine in daljine Slov. goric. Pridite, posebno v nedeljo, v velikem številu, da najlepše počastimo vse ljubezni vredno Srce našega božjega Zveličarja!

Zabukovca premogovnik. Prostovoljno rudniško gasilno društvo Zabukovca se tem potom iskreno zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k dobremu uspehu slavnostne prireditve ob priliki blagoslovljenja brigadnega dne 17. maja t. l. Najlepša hvala vsem, kateri so darovali dobitke za srečolov, nas podprli s primernimi zneski ali nas posetili ter s tem omogočili, da je vsa slavnost tudi moralno dobro uspeła. Tovariškim gasilnim društvom, katera so bila zelo dobro zastopana, pa kličemo na svidenje na njihovih prireditvah.

Laško. Tukajšnjega veletgovca in večkratnega hišnega posestnika soproga nikakor ne more trpeti pristašev SLS, še manj pa člane tukajšnjega Orla. Ob vsaki priliki pokaže zaničevanje ter že zasmehuje predstojajočo orlovsko prireditev. Čudimo se samo, zakaj ne sovraži les, krmo in drugo, katero pripelje naš kmet na trg. Pripomnimo, da se bodo vendar odprle oči našemu kmetu, milostljivi pa zagotavljamo, da se bomo ogibali njene trgovine. Zdravo! Laško. V »Domovini« od dne 25. m. m. izišli dopis pod »Laško« je občudovala v javni razloži vsa tukajšnja napredna javnost ter hvalila dopisnikovo bistroumnost. Imenovala ga je za predstojajočo sokolsko slavnost za aranžerja menažerije. Beležimo kot kronisti.

Laško. Ne splača se sicer odgovarjati čenčam dopisnika »Domovine« in »Jutra« z dne 29. V. 1925, kjer napada imenovani petelinček tukajšnjega Orla. Menimo, da ima kakor Orel tako i Sokol dovolj koristnega dela, kot je pisarjenje po političnih časopisih. Da pa ne bo tukajšnja frakarija menila, da se vse pred njo trese, se moramo vendar ogledati. Mi želimo Sokolom na njihovem nastopu kar najlepšega uspeha. Paziti morajo samo, da se ne bodo na istem odigravali slični prizori, kot se navadno odigravajo po igrah v določenih sobah, ko pozvoni in električna luč ugasne. Tudi je pametneje, da se isti bojujejo z nami, če se že hočejo, v poštenem boju, kakor pa da njihov nežni spol psuje mimoidoče s »čuki.« Kar se tiče organizatorjev tukajšnjega Orla, nas le veseli, da nas imenitni laški veljaki seznanijo s svetom v svetovnem listu kot je »Domovina.« Opomnimo pa slevnega dopisnika, da se v prihodnje bolj informira, je-li falirani študent, ki ga omenja, ali so falirani le dopisnikovi možgani.

Sv. Miklavž nad Laškom. 13. maja je umrl za jetiko Franc Seme, posestnik na Selu, star 54 let. Zapušča vdovo in osem nepreskrbljenih otrok. Dne 22. maja pa je umrl zopet za isto boleznijo Alojzij Selič, posestnik na Koncu, star šele 34 let. Oba sta bila zvesta somišljenika naše stranke in naročnika »Slovenskega Gospodarja.« Pokojnikoma svetila večna luč, preostalom pa naše sožalje!

Pilštanj. V torek, 9. junija je na ljubljanski univerzi promoviral za doktorja prava g. Srečko Grmovšek sin bivšega pilštanjskega nadučitelja, sedanjega šolskega nadzornika g. Miloša Grmovška. Iz naše fare je izišlo dosedaj že precej inteligence, največ duhovnikov, pa tudi pravnikov in profesorjev, vendar pa je g. dr. Srečko Grmovšek prvi Pilštančan, ki je dosegel doktorsko čast.

Kozjanski okraj. V originalu je obelodanil zadnji »Kmetijski list« pod dopisom »Iz kozjanskega okraja« svojo in svojih pristašev čudaško miselnost. Ni njemu po volji, da naši poslanci ne morejo čez noč tega popraviti v Beogradu, kar so prej samostojneži zgradili potom glasovanja za centralistično ustavo, katere posledice so se danes v pravi luči pokazale pri kmečkem gospodarstvu. Vas poznamo že predobro, doma ste strahovito bojeviti, tudi pri krajevnih razmerah, seveda samo zaupno pri svojih neinformiranih pristaiših. Tudi se sramujete vreti na tle eventualno kazensko razsodbo okrajnega glavarstva in pri tem demogoško obrekovati naše pristaše, a na mero-dajnem mestu pa lepo ponižno plačate in se še za kazen zahvalite. Smo radovedni, ali vas bo omenjena in edina opora brez vsake resnosti še dolgo toležila?

Nov vozni red

veljaven od 5. junija 1925, je pravkar izšel ter se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena je komadu D 1.50.

MALA OZNANILA.

Ključavničarski učence sprejme pri M. Hočevarju, Rogoznica pri Ptuj. 667 2-1

Minarskega vajenca, krepke rasti iz postene hiše sprejme ob popolni oskrbi v 3 letno učenje. Oglasiti se je pri paromlinu J. Zdravec, Središče ob Dravi. 688

Za prihodnje šolsko leto vzajem 1 ali 2 dijaka na stanovanje in hrano. Električna razsvetljava, blizu sol. Naslov v upravnistvu. 695 3-1

Sprejem fant, ki je nekaj izurjen in krojaški obrti. Kerner Franjo, Pobrežje, Zrkovska cesta 37, Maribor. 698

V najem išče dve sobi v bližini Maribora, tudi službo kočijaža ali natakarja. Naslov v upravnistvu. 687

Učenca, poštenih staršev, pridnega in z dobrimi spričevali sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom Fr. Cvetko, trgovec Zetale-Rogatec. 697 3-1

Izučena prodajalka in natakarica želi službo menjati; opravlja tudi hišna opravila. Marija Kanzler, Selnica ob Dravi. 2-1

Dobrega švicarja in starejšega zanesljivega hlapca h kramvam se takoj sprejme. Prestavitvi se mora v grajščinski upravi Viltoš pri Mariboru. 669 2-1

Išče se kompanjon ali se sprejme najemnik, eventualno se tudi proda, pred tremi leti na novo opremljena hiša za mešano trgovino na križišču cest v prometnem trgu na deželi, pod ugodnimi pogoji. — Kje in pogoje pove Leskovšek Franc v Kozjem. 663 3-1

Proda se pod lahkim pogoji lepo arondirano posestvo, 28 oralov, obstoječe iz travnikov vinograda, njiv, sadonosnikov itd. Hiša z opeko krita, majerija, tik okrajne ceste, 10 minut od cerkve v Jarenini, pol ure od postaje Pesnica. — Vpraša se pri Verniku, Jarenina. 689 2-1

Proda se lepo posestvo, 1 oral njive s poslopjem, pripravnim za vsako obrt, tri minute od glavnega kolodvora v Mariboru, Meljska cesta 42. 690

Posestvo, 5 oralov, z gospodarskim poslopjem, njive, sadonosnik, vinograd, gozd se po ceni proda. Gradiška št. 39 Sp. Kungota. 691

Prodaja se travnika: v Voseku 4 orala, v Dragučovi 2 in pol orala. Zglasi se pri Mariji Gornig, Vosek, p. Sv. Marjeta ob Pesnici. 675 2-1

Malo posestvo, ne predaleč od železnice z dobrimi njivami itd. skupno od 3-20 oralov, kupim. Ponudbe z obširnim popisom na upravo pod 640.

Proda se malo posestvo, četrt orala njive, hiša zidana, 2 sobi, kuhinja, hlev za 2 kravi in svinjak. Jožef Vidovič, Sp. Hoče. 647 3-1

Proda se posestvo s mlिनom brez konkurence. Ivan Kováč Črešnjevce 1, Slov. Bistrica.

Kmetje! Otrobe in prgo kupite najceneje, zamenjate ali prešate najbolje v tovarni bučnega oja J. Hochmüller v Mariboru, Pod mostom št. 7 desni breg. 686 2-1

Mehki okrogli les za žago kupite proti takojšnjemu plačilu Matija Obran, Loška ulica št. 15. Maribor. 664 6-1

Stare tračnice (šine) za stavbe stanejo samo 2 D kg. Maribor, Vrazova ulica 9-11-8. 674 3-1

Leseno stavbno ogrodje s cementnimi podstavkami, stojče na Teznu pri Mariboru št. 113, primerno za graditev stavbe za seno, se ugodno proda. Vprašati pri Slavenski ameriki petrolejski družbi, Trg Svobode 3. 679 2-1

Lepe suhe gobe kupuje tudi letos vedno po najboljši ceni trgovina Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Nakup jaje vedno po najvišji dnevalni ceni. 656 3-1

Pozori Ravno došlo blago nove cene. Platno barbeniti druk alačevine, svileni robci, sukno itd. Dobiya se najceneje pri Trpinu, Glavni trg 17. 69

Prvovrstni angleški in osiranski plinski koks na drobno in debelo dobavi po znatno znižanih cenah Mariborska mestna plinarna. 68

Brusimo britve, škarje, nože itd. Električna brusarna (v brivnici Koštomaj) Celje, Prešernova ulica 19. 1110

Prima Dürkopp šivalni stroj in kolesa po najnižjih cenah pri Alojzu Ussar, Krekova ulica 14. 1634

Razglas. Glasom sodnega sodišča E. 251-25 okrajnega sodišča v Gor. Radgoni se vrši dne 19. junija t. l. ob 9. uri dopoldne v Gor. Radgoni javna dražba sledečih premičnin: 1 strugalni stroj, 2 dvokolesi, 1 pisalni stroj, 1 sesalca za gnojnico, 4 škafi plehnati, lakirani, 4 štedilniki, 7 loncev plehnatih za masl, 10 plaščev za dvokolesa, 10 zračnic (slauhi), 8 zalivalik, 9 kandel za olje, 16 vedric (Wassereimer), pet posod za mleko, 1 majhna plehnata banja, 1 pisalna miza i stol za pisalno mizo, 1 staklena omara, 2 stoječi električni luči, 8 zvoncev za dvokolesa, 2 pumpi, 7 majhnih kandel za stroje mazati, 1 telefonski aparat, 3 kleparski stroji, 1 stroj (Bohrmaschine), 1 delovna miza z (Schraubstockom), 1 stroj za mreže, 1 omara za obleko, 1 omara s nadstavkom, 1 miza, 1 postelja i gramofon, 2 omari za obleke, 1 kredenca, 1 veliko zrcalo, 1 stenska ura, 2 nočni omari, 1 umivalna miza, 1 zofa, 1 pokrov za plin, 1 in pol sekunja drv in 12 strešnih cevi po 4 metre dolge, na kar se interesente opozarja. 666

Vabilo na 18. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice Silvica pri Mariboru, reg. z. z. n. zav., kateri se vrši dne 21. junija 1925 ob 8. uri zjutraj v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Rač. zaključek za 1924. 3. Revizijsko poročilo. 4. Volitev člana načelstva. 5. Prememba pravil. 6. Slučajnosti. 666

Trg. pomočnika

Železne in specerijske trgovine več, se sprejme v veletrgovini Ed. Suppanz, Pristava, Slovenija. 656 3-1

Inserirajte!

Občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Bučah, r. z. z. n. z. se bo vršil v nedeljo, dne 28. junija 1925 po sv. maši. —

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje rač. zaključka za leto 1924.
3. Slučajnosti.

V slučaju, da bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi na istem prostoru in z istim dnevnim redom, ki bo veljavno sklepal pri vsakem številu članov. 666